

Kertomus U r s a n toiminnasta toimintakautena 1945-1946.

=====

I. Jäsenasiat.

Toiminkauden alkaessa Ursaan kuului 2 kunniajäsentä, 68 vakinaista ja 128 vuosijäsentä eli yhteensä 198 jäsentä. Toimintakauden kuluessa ovat jäsenistämme kuolleet lehtori V.J. Kallio ja professori Ernst Lindelöf pääosastosta ja opettaja J. Hämäläinen Mikkelin paikallisosastosta. Yhdistyksestä on eronnut kolme jäsentä. Kun uusia jäseniä on toimintavuoden aikana hyväksytty 30, on jäsenten lisäys 24, joten toimintavuoden 1946-47 alkaessa Ursaan kuului 222 jäsentä jakautuneina seuraavasti eri osastojen kesken

	kunniajäseniä	vakinjäseniä	vuosijäseniä	yht.
Pääosastossa	1	53 <i>< prof. Lindelöf 4</i>	88	142
Mikkelin paikall.os.	-	6	1	7
Ylä-Vuoksen -"-	-	1	21	22
Yl.maaseutuosastossa	1	14	36	51
Kaikkiaan	2	74	146	222

II Hallinto

Yhdistyksen vuosikokouksessa 2.10.1945 hallitukseen valittiin seuraavat henkilöt:

puheenjohtajaksi
varapuheenjohtajaksi
sihteeriksi
jäseniksi

varajäseniksi

prof. V.A. Heiskanen
kouluneuvos Niilo Kallio
tohtori Pentti Kalaja,
professori Gustaf Järnefelt ja
tohtori R.A. Hirvonen,
taiteilija Matti Waren ja
maisteri Erkki Kääriäinen.

Hallitus valitsi toht. Hirvosen varainhoitajaksi. Kirjaston hoito on edelleen ollut uskottuna allekirjoittaneen sihteerin huoleksi.

**) poisse jo tästä kuvasta, vaihtokäsi
jäsenten tilanteeseen poistettu osat 22.10.46.*

Tilintarkastajina ovat olleet tohtorit Yrjö Leinberg ja Risto Jurva, varalla tohtori T.J. Kukkamäki ja maisteri Tauno Honkasalo.

Toimintakauden kuluessa ei hallinnossa ole tapahtunut mitään muutoksia.

III Hallituksen kokoukset.

Toimintakauden kuluessa hallituksella oli viisi kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiallisesti juoksevia asioita. Muista tärkeimmistä mainittakoon seuraavat.

Prof. Yrjö Väisälän aloitteesta oli aikanaan tehty sellainen päätös, että siirtyessään Turkuun Ursan jäsenet muuttavat Turun Ursan jäseniksi ja päinvastoin tullessaan Helsinkiin Turun Ursan jäsenet muuttavat Ursan jäseniksi. Jälleen prof. Väisälän ehdotuksesta päätettiin luopua tästä käytännöstä, josta on haittaa vakinaisille jäsenille, jotka haluavat pysyä entisessä yhdistyksessään asuinpaikkaansa muutettuaankin.

Ursalle tilattiin ja on nyt myös saatu kaksi atsimutaalisella jalustalla varustettua uutta kaukoputkea. Toisen objektiivin läpimitta on 50 mm ja polttoväli 60 cm, toisen 80 mm ja 100 cm.

Ursalle ostettiin 160 kappaletta auringonpimennystä esittäviä valokuvia jäsenille myytäväksi. Kuvia on jällellä enää kymmenkunta.

Talvikaudella sallittiin Luonto-liiton käyttää Ursan tähtitornia määrällöina määrätöin ehdoin.

Ursan tähtitornin maa-alueen vuokra-aikaa anottiin jatkettavaksi vuoteen 1956 saakka ja Helsingin kaupungin puolesta siihen myös suostuttiin.

IV Ursan yleiset kokoukset.

Toimintakauden aikana Ursalla oli neljä yleistä kokousta.

Vuosikokouksessa, joka pidettiin 2.11.1945 käsiteltiin säännöissä vuosikokouksen käsiteltäväksi määrätö asiat. Lisäksi tohtori Pentti

Kalaja piti esitelmän kesän 1945 auringonpimennyksestä ja sen tutkimisesta valaisten esitystään varjokuvin. Myös Geodeettisen laitoksen Poroluodon retkikunnan auringonpimennyksestä ottamat tieteelliset filmit sekä Suomi-Filmin lyhytelokuvat auringonpimennyksestä esitettiin.

Kokouksessa 10.12.1945 tohtori Reino Tuokko esitelmöi aiheesta Aine ja energia ja puheenjohtaja, prof. V.A. Heiskanen maailmankaikkeuden rakenteesta.

Kokous 14.3.46 oli yhteinen filosofisen yhdistyksen kanssa. Sen avasi Filosofisen yhdistyksen puheenjohtaja, prof. Kaila puhuen filosofian ja havaitsevan luonnontieteen suhteista ja kontaktikohdista. Professori Gustaf Järnefelt piti esitelmän suhteellisuusteorian aksiomaattisista perusteista. Kokouksen loppusanat lausui Ursan puheenjohtaja prof. V.A. Heiskanen.

Toimintakauden viimeinen kokous pidettiin 15.4.46 ja siinä tohtori R.A. Hirvonen esitelmöi kenttäteoriasta ja tohtori E. Sucksdorff aiheesta: Maapallo magneettina.

Tämän toimintakauden kokouksissa oli poikkeuksellisen runsaasti läsnä jäseniä ja yleisöä.

V Ursan kirjasto.

Ursan kirjastoon on toimintakauden aikana tullut aikakauslehdet Populär Astronomisk Tidskrift ja Nordisk Astronomisk Tidsskrift sekä Nordisk Astronomisk Tidsskriftin Aktuella Meddelelser. Kirjastoon on ostettu vain kaksi uutta kirjasta.

Lainustoiminta on ollut koko toimintakauden varsin vilkasta. Nimenomaan Ursan maaseutujäsenet käyttävät vilkkaasti Ursan kirjastoa.

VI Muu toiminta.

Ursan torni kunnostettiin juuri ennen toimintavuoden alkua ja näytäntöjä on siellä voitu jälleen pitää säännöllisesti syys-, talvi-

ja kesäkauden kaikkina kirkkaina keskiviikko-, sunnuntai- ja lauantai-iltoina. Varsinkin kevätkaudella torni oli vilkkaassa käytössä. Paitsi Ursan tavallisia näytäntöjä annettiin erikoisnäytäntöjä koululaisluokille ja lisäksi Luonto-liittolaiset käyttivät tornia ahkerasti, josta jo edellä mainittiin.

Kirjeenvaihto tähtitieteellisiä asioita ja neuvoja tiedustelevien jäsenten ja myös ei jäsenten kanssa on myös ollut runsas.

Tornin ja kirjaston täysin käyttökunnossa ollessa ja kun yleisiä kokouksiakin on ollut tavallista runsaammin, tähtitieteeseen kiinnostuneilla on ollut hyvä tilaisuus harrastuksensa vaalimiseen. Jäsenmäärän jatkuva kasvaminen, kirjaston lainaustoiminnan vilkkaus ja runsas osanotto kokouksiin todistavat selvästi, että harrastus tähtitieteeseen elää voimakkaana ja Ursan toiminta on nyt, sen kahdennenkymmenennenviidennen toimintavuoden päättyessä nousukaudessa.

Tähtitieteen harrastajan kirja saatiin käsikirjoituksena valmiiksi maaliskuun 1946 kuluessa. Kirjapainovaikeuksien vuoksi ei sitä saatu kuitenkaan painetuksi kesän kuluessa kuten oli tarkoitus, vaan sekä sen että tähtikartan painatus lykkäytyi. Toiveita on, että sekä kirja että kartta saadaan julkisuuteen vuodenvaihteen 1946-47 aikoihin.

Peppi Kalaja
sihteeri.